Innspill til kapittel om «Demokrati, menneskerettigheter og likestilling» fra SOS-barnebyer, Unicef og Redd Barna

Som tre barnerettighetsorganisasjoner er vi bekymret for at barn i stadig mindre grad synliggjøres som en egen prioritet i norsk utviklingspolitikk. I en tid der flere barn enn noen gang rammes av konflikt, sult, klimakrise, fattigdom og tvungen fordrivelse, er det avgjørende at barns rettigheter igjen blir en tydelig og gjennomgående føring for norsk bistand. Barn utgjør om lag halvparten av befolkningen i mange av verdens fattigste land. Samtidig vet vi at investeringer i barns helse, utdanning, beskyttelse og omsorg gir noen av de største og mest langsiktige utviklingseffektene.

Prosjekt Vendepunkt skal stake ut kursen for framtidens utviklingspolitikk, og den bør være mer barnesentrert. Når prioriteringer, virkemidler og kanaler nå vurderes på nytt, må barns rettigheter være en gjennomgående føring. Dette bør innebære at man systematisk vurderer hvordan politiske valg og investeringer påvirker barn på tvers av sektorer og kanaler.

Barns liv formes av investeringer langt utover det som tradisjonelt defineres som «barnebistand»: jobbskaping og økonomisk utvikling påvirker familiers inntekter, sosial beskyttelse kan redusere fattigdom og sårbarhet, klimatiltak påvirker barns livsgrunnlag, og institusjonsbygging avgjør om barn får tilgang til helse, utdanning og beskyttelse. Økonomisk vekst alene er ikke tilstrekkelig dersom gevinstene ikke kommer barn og familier til gode. Norge bør derfor i sitt arbeid med jobbskaping inkludere investeringer i humankapital, noe Verdensbanken har som en av tre pilarer i sin egen strategi for jobbskaping. Dette innebærer å investere i utdanning og helse, men også støtte til anstendige arbeidsplasser for foreldre, å jobbe for å redusere risikoen for barnearbeid og styrke familiers økonomiske trygghet. Innsats for barns rettigheter bør derfor ikke ses som en sosial kostnad, men som en investering i framtidig økonomisk vekst, stabilitet og jobbskaping.

Situasjonen er særlig alvorlig for barn som vokser opp i konfliktområder. I dag lever mer enn ett av fem barn med krig og konflikt som en del av hverdagen, samtidig som antallet alvorlige angrep mot barn fortsetter å øke. Norge har lenge vært en viktig forkjemper for barns beskyttelse i krise og konflikt, blant annet gjennom sitt lederskap på CAAC-agendaen i FNs sikkerhetsråd. Som vertskap for den internasjonale konferansen om beskyttelse av barn i krig og konflikt i 2023 tok Norge også en viktig rolle i å samle det globale engasjementet på feltet. Vi synes det er positivt at regjeringen ønsker å styrke innsatsen på utdanning i krise, og vil oppfordre regjeringen til å også mobilisere nye allianser som kan løfte barns beskyttelse i krig og konflikt høyere på den internasjonale dagsordenen.

På bakgrunn av dette mener vi regjeringen bør jobbe for:

a) En mer barnesentrert utviklingspolitikk

Norge bør ta en internasjonal lederrolle for barns rettigheter gjennom å utvikle en mer barnesentrert utviklingspolitikk. Dette innebærer at konsekvensene for barn systematisk vurderes når nye satsinger utvikles, enten det gjelder jobbskaping, klima, gjeld, digitalisering eller humanitær innsats.

b) At barns rettigheter innlemmes i satsingen på jobbskaping og økonomisk utvikling

Norge bør ta en internasjonal pådriverrolle for å utvikle standarder og partnerskap som kobler næringsutvikling og barns rettigheter tettere sammen, slik at private investeringer i større grad bidrar til positive resultater for barn, unge og familier.

c) Å bygge en internasjonal allianse for barn i krise og konflikt

I dag finnes det sterke koalisjoner for klima, helse og vaksiner, men ingen tilsvarende politisk allianse for barn som rammes av konflikt, som vokser opp alene eller på andre måter får forsterket sin sårbarhet. Norge bør forsterke sitt engasjement for barn i krise og konflikt, sammen med likesinnede land. Formålet bør være å mobilisere større politisk oppmerksomhet, mer finansiering og sterkere beskyttelse av barns rettigheter i verdens mest alvorlige humanitære kriser.